

Sygn. akt IX U 2109/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Maria Olszowska
Protokolant:	Jolanta Nagrodzka

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania U. H. /H./

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zapłatę odsetek z tytułu prawa do renty

na skutek odwołania U. H.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 20 września 2016 r. Znak (...) - (...)

oddala odwołanie

Sędzia

Sygn. akt IX U 2109/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 20.09.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art. 118 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonej U. H. (H.) wypłaty odsetek z tytułu przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy orzeczonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 31.03.2016r., gdyż organ rentowy nie pozostawał w zwłoce w zakresie wydania decyzji, wykonał wyrok Sądu Apelacyjnego, dokonał realizacji należności z tego tytułu z zachowaniem ustawowych terminów wynikających z powołanych przepisów a wyrok Sądu Apelacyjnego nie uwzględnił naliczenia wnioskowanych odsetek.

Ubezpieczona w odwołaniu od decyzji wniosła o zmianę decyzji poprzez przyznanie ubezpieczonej prawa do odsetek.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak

w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił co następuje.

Ubezpieczona od 26.06.1999r. do 31.07.2001r. uprawniona była do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia z powodu rozpoznanej depresji.

W dniu 21.05.2012r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o ponowne ustalenie uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem z 05.07.2012r. lekarz orzecznik rozpoznając u ubezpieczonej CHAd obecnie epizod depresyjny umiarkowany stwierdził, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy na okres od 17.05.2012r. do lipca 2013r.

Decyzją z 31.06.2012r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia, wskazując na fakt, iż nie spełnia warunków do przyznania renty, o których mowa w art.57 ust.1pkt.2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż nie udowodniła wymaganego pięcioletniego okresu ubezpieczenia w ostatnim dziesięcioleciu przed powstaniem niezdolności do pracy.

Tutejszy Sąd Okręgowy rozpoznając odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 31.07.2012r. z mocy art. 477¹⁴§ 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję przyznając ubezpieczonej na podstawie art.57 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy począwszy od 21.05.2012r. do lipca 2013r. (sygn. akt IX U 1322/12).

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 15.10.2013r. uchylił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przekazał sprawę ZUS O/R. do ponownego rozpoznania (sygn. akt III AUa 289/13). W uzasadnieniu wskazał, że w orzeczeniu organu rentowego nie wskazano od jakiej daty ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy.

Rozpoznając ponownie sprawę ubezpieczona została skierowana na badanie do lekarza orzecznika, który orzeczeniem z 19.02.2014r. uznał ubezpieczoną za całkowicie niezdolną do pracy od 1.08.2013r. do 29.02.2016r.

Komisja lekarska orzeczeniem z 14.03.2014r., wydanym na skutek zarzutu wadliwości orzeczenia lekarza orzecznika, ustaliła, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy od 1.08.2013r. do 29.02.2016r. oraz, że w okresie od 17.05.2012r. do 31.07.2013r. zachodziła całkowita niezdolność do pracy, a w okresie od 18.06.2009r. do 16.05.2012r. zachodziła częściowa niezdolność do pracy.

Decyzją z 7.04.2014r. organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonej prawa do wnioskowanej renty, z uwagi na brak wymaganych art. 57 ustawy emerytalnej 5 –ciu lat ubezpieczenia.

Ubezpieczona złożyła odwołanie od powyższej decyzji do tut. Sądu.

Wyrokiem z 15.10.2014r. (sygn. akt IX U 939/14) tut. Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonej, gdyż ubezpieczona nie spełniała warunku prawa do renty określonego w art. 58 ust. 4 ustawy emerytalnej, bo nie posiadała 25 lat samych okresów składkowych, a tylko 20 lat, 4 miesiące i 21 dni.

W toku tegoż postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza sądowego psychiatry w celu weryfikacji oceny stanu zdrowia ubezpieczonej dokonanej przez organ rentowy. Sąd ustalił, na podstawie opinii biegłej, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy od 19.06.2009r., a od maja 2012r. – całkowicie niezdolna do pracy z powodu organicznych zaburzeń afektywnych dwubiegunowych. Wcześniejsze wiarygodne orzeczenie o niezdolności do pracy uznała biegła za niemożliwe do ustalenia.

Ubezpieczona w ostatnim 10-leciu przed zgłoszeniem wniosku o rentę udowodniła

3 miesiące i 4 dni stażu pracy, a w ostatnim 10-leciu przed powstaniem częściowej niezdolności do pracy udowodniła 2 lata, 6 miesięcy i 8 dni stażu pracy.

Ubezpieczona udowodniła 20 lat, 4 miesiące i 21 dni okresów składkowych oraz 4 lata, 7 miesięcy i 18 dni okresów nieskładkowych. Łącznie 25 lat i 9 dni stażu pracy.

Na skutek wniesionej apelacji przez ubezpieczoną Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 31.03.2016r. zmienił wyrok tut. Sądu z 15.10.2014r. i poprzedzającą go decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 01.05.2012r. do 31.01.2019r. Sąd Apelacyjny w oparciu o opinię biegłych psychiatry G. W. i psychologa klinicznego A. K. z 15.01.2016r. ustalił, że u ubezpieczonej rozpoznaje się organiczne zaburzenia afektywne dwubiegunowe oraz uzależnienie od benzodiazepinu w wywiadzie. Częściowa niezdolność do pracy ze względu na stan psychiczny – nierozpoznaną wówczas chorobę afektywną dwubiegunową oraz toczący się proces psychoorganiczny – z przeważającym prawdopodobieństwem trwała nadal po okresie, w którym ubezpieczona pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy wobec rozpoznania depresji nawracającej i istniała również w okresie od 30.03.2004r. i trwa nadal nieprzerwanie. Z uwagi na stopień nasilenia i charakter dolegliwości psychicznych ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy na co najmniej 3 lata od badania, tj. do końca stycznia 2019r.

02 maja 2016r. wyrok Sądu Apelacyjnego został doręczony organowi rentowemu.

Ubezpieczona od 29.04.2013r. uprawniona była do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez KRUS. W związku ze zbiegiem świadczeń – renty rolniczej z rentą z tytułu niezdolności do pracy z ZUS, Prezes KRUS decyzją z 06.06.2016r. wydał decyzję odmawiającą ubezpieczonej od 01.06.2016r. prawa do dalszego świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników.

Decyzją z 04.07.2016r. organ rentowy, wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego z 31.03.2016r., przyznał ubezpieczonej od 01.05.2012r. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31.01.2019r. W decyzji tej organ rentowy wskazał, że rozliczenie świadczenia oraz wypłata wyrównania nastąpi po uprawomocnieniu się decyzji KRUS.

Po uzyskaniu przez organ rentowy informacji z KRUS (z 26.07.2016r.), że ubezpieczona nie złożyła odwołania od decyzji z 06.06.2016r. i decyzja jest prawomocna, 28.07.2016r. organ rentowy wydał decyzję o przeliczeniu renty ubezpieczonej.

Ubezpieczona 22.08.2016r. złożyła w organie rentowym wnioski, w którym domagała się odsetek z tytułu opóźnienia w wypłacie renty. W związku z tymże wnioskiem organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta tut. Sądu o sygn. IX U 1322/12, IX U 939/14.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny, spójny i przekonujący, przez co mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Kwestie wydawania decyzji i wypłaty świadczenia reguluje art. 118 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2016r., poz.887 ze zm.).

Zgodnie z treścią ust. 1 tego przepisu organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

Natomiast w myśl art. 118 ust 1a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Według ust 2, jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

W myśl ust. 4 przepisy powyższe stosuje się także przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, z zastrzeżeniem ust. 5.

Zgodnie z ust. 5 wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Z kolei podstawę prawną do wypłaty odsetek przez ZUS zawiera art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.). Przepis ten stanowi, że jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych

w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 85 ust. 2 powołanej ustawy Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady wypłacania odsetek.

Na podstawie powyższej delegacji ustawowej zostało wydane Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 1999 r. nr 12, poz. 104).

Powyższy przepis wyraźnie wskazuje, że ZUS jest zobowiązany do wypłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego wówczas, gdy w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie dokonał jego wypłaty w przewidzianych przepisami terminach ich przyznawania i wypłacania. Chodzi zatem o wypłatę odsetek za zwłokę w wypłacie świadczenia, powstałą na skutek okoliczności, za które organ odpowiada.

Postępowanie o prawo ubezpieczonej do renty z tytułu niezdolności do pracy toczyło się od 2012r. Niewątpliwie sprawa ubezpieczonej była skomplikowana, zarówno lekarze orzecznicy, jak i biegli sądowi oceniali stan zdrowia ubezpieczonej, sprawa była rozpoznawana dwukrotnie przed tut. Sąd. Ostatecznie dopiero w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach (wyrok z z 31.03.2016r., sygn. akt III AUa 2605/14) możliwe było ustalenie, na podstawie zespołu opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii, że stan zdrowia ubezpieczonej, powodował jej częściową niezdolność do pracy nadal po okresie, w którym ubezpieczona pobierała rentę z tytułu niezdolności do pracy ze względu na stan psychiczny – nierozpoznaną wówczas chorobę afektywną dwubiegunową oraz toczący się proces psychoorganiczny (tj. po 2001r.) i istniała również w okresie od 30.03.2004r. i trwa nadal nieprzerwanie. W tej sytuacji, dopiero po takim ustaleniu, ubezpieczona spełniła warunki prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określone w art. 57 ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny nie ustalił przy tym, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do rozstrzygnięcia sprawy.

Niewątpliwie zarówno postępowanie przed organem rentowym jak i przed tut. Sądem nie dawało podstaw do przyznania ubezpieczonej prawa do renty.

Wskazać należy, iż w niniejszej sprawie za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności sprawy, pozwalającą na wydanie decyzji przez organ rentowy, należy uznać uprawomocnienie się decyzji KRUS z 06.06.2016r. o odmowie ubezpieczonej od 01.06.2016r. prawa do dalszego świadczenia z ubezpieczenia społecznego rolników.

Decyzją z 04.07.2016r. organ rentowy, wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego z 31.03.2016r., przyznał ubezpieczonej od 01.05.2012r. rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 31.01.2019r., a po uzyskaniu przez organ rentowy informacji z KRUS (z 26.07.2016r.), że ubezpieczona nie złożyła odwołania od decyzji z 06.06.2016r. i decyzja jest prawomocna, 28.07.2016r. organ rentowy wydał decyzję o przeliczeniu renty ubezpieczonej, zatem bezspornie przed upływem 30- dniowego terminu określonego w powołanych przepisach.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów Sąd oddalił odwołanie z mocy art. 477¹⁴ §1 kpc nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSO Maria Olszowska